



Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
Møtested: Ordførerens kontor, Kommunehuset Hagelund i Trysil
Dato: 05.12.2018
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 62 55 11 87/41 43 19 90, eller e-post: fmhehobk@fylkesmannen.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program for dagen:

1. Ordinært styremøte kl. 10.00
2. Lunsj kl. 11.30
3. Fortsettelse av ordinært styremøte etter lunsj.



Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
ST 18/18	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste	2017/3652
ST 19/18	Valg av to personer til å godkjenne protokollen	2017/3652
ST 20/18	Referatsaker	2018/2045
RS 06/18	Rapport – Dispensasjon for motorisert uttransport av felt elg – Skjæråsen jaktlag	2018/2064
ST 21/18	Delegerte saker	2018/2045
DS 01/18	Dispensasjon for motorferdsel i Fulufjellet nasjonalpark 2018/20219 – Rolf Holmstrøm	2018/5699
ST 22/17	Orienterings- og drøftingssaker – styremøte 05.12.2018	2018/2045
ST 23/17	Utkast til besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker	2018/8017
ST 24/17	Bestillingsmøte og midler til tiltak for 2018	2018/7793
ST 25/17	Budsjett for drift, plan- og strategiarbeid 2018	2018/6663
ST 26/17	Nasjonalparkstyret for Fulufjellet - Møteplan for 2018	2018/2045



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	18/18	05.12.2018

Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og saksliste godkjent.

Behandling i møtet

Vedtak



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	19/18	05.12.2018

Valg av to personer til å godkjenne protokollen

Forvalters innstilling

Saken fremmes uten innstilling.

Behandling i møtet

Vedtak



Arkivsaksnr: 2018/2045

Saksbehandler: Henriette Othilie Bøe Kildahl

Dato: 29.11.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	20/18	05.12.2018

Referatsaker (RS) - styremøte 05.12.2018

Forvalters innstilling

Referatsaker tas til orientering.

Saksopplysninger og vurdering

RS 06/17 - Rapport – Dispensasjon for motorisert uttransport av felt elg – Skjæråsen jaktlag.



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	21/18	05.12.2018

Delegerte saker (DS) - styremøte 05.12.2018

Forvalters innstilling

Delegerte saker tas til orientering.

Saksopplysninger og vurdering

DS 01/18 – Dispensasjon for motorferdsel i Fulufjellet nasjonalpark 2018/20219 – Rolf Holmstrøm.



**Nasjonalparkstyret
for Fulufjellet**

SAKSFRAMLEGG

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	22/18	05.12.2018

Orienterings- og drøftingssaker - styremøte 05.12.2018

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret tar de fremlagte orienteringssakene til etterretning.

Saksopplysninger og vurdering

Orienteringer:

- Orientering om opplegget for bestillingsmøte med SNO, sentrale føringer for bestilling av ressurser og tiltaksmidler. Gjennomgang av årsrapport for 2018 v/ Ole Vangen, SNO.
- Status tiltak/aktiviteter i 2018.
- Korte stien til Brynflået – status.
- Notat av 06.11.2018 til Miljødirektoratet – Felles overbygning for nettsidene for Norges nasjonalparker.
- Orienterer om protokollen fra styringsmøtet med styringsgruppa i interregprosjektet, samt forslag til samarbeidsplattform.

Arkivsaksnr: 2018/8017

Saksbehandler: Henriette Othilie Bøe Kildahl

Dato: 29.11.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	23/18	05.12.2018



Utkast til besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker – styremøte 05.12.2018

Forvalters innstilling

Saken fremmes uten forslag til innstilling.

Vedlegg

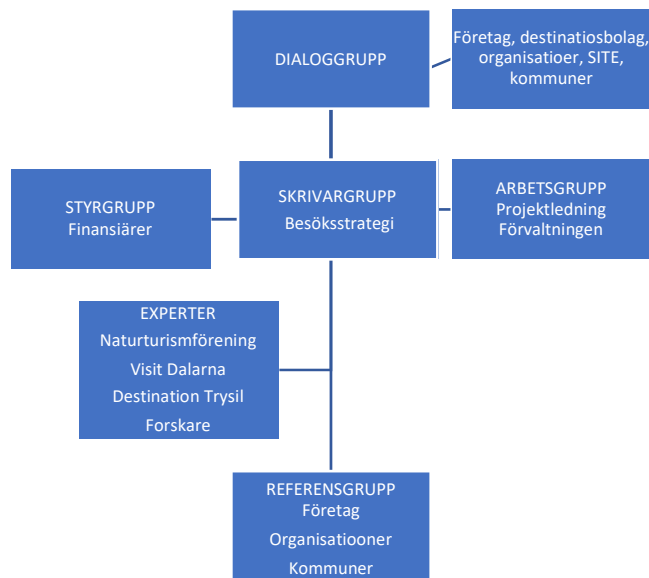
Utkast til besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker.

Saksopplysninger

Länsstyrelsen Dalarna og Nasjonalparkstyret for Fulufjellet har gjennom interregprosjektet «Grenseoverskridende besøksforvaltning i Fulufjellets nasjonalparker», også kalt Fulufjellsprosjektet, jobbet frem et utkast til en besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker. Arbeidet startet opp i 2015 som et forprosjekt for å kartlegge behov og muligheter for en felles besøksstrategi for de to nasjonalparkene i Fulufjellet. Forprosjektet førte til en videre søknad om et større interregprosjekt for perioden 2016-2018. Søknaden ble godkjent av styringskomiteen i Interreg Sverige-Norge 03.05.2016.

Prosjektet er ledet av en styringsgruppe som har bestått av representanter fra Fylkesmannen Hedmark, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Nasjonalparksstyret for Fulufjellet og Naturvårdsverket. Det daglige arbeidet er gjennomført av en arbeidsgruppe med en prosjektleder på svensk side og en på norsk side, en kommunikasjonsansvarlig og ressurspersoner fra Naturum Fulufjället og Länsstyrelsen Dalarna.

For å bistå arbeidsgruppa med hjelp ble det opprettet en referansegruppe som har bestått av interessenter i tilknytning til Fulufjellet. Dette har vært interessenter som private bedrifter, diverse organisasjoner, destinasjonsselskap og kommuner. Det har blitt avholdt møter med referansegruppa én gang per år for å diskutere besøksstrategiens innhold som f.eks. besøksmål, kommunikasjon, kulturmiljø, mål og strategiske grep. Videre ble det etablert en mindre og mer håndterlig "dialoggruppe" som arbeidsgruppa har hatt møter med to ganger per år.



Figur 1: Organisasjonskart for arbeidet med besøksstrategien.

Besøksstrategiens mål og strategiske grep er basert på et stort kunnskapsunderlag som ble innhentet i starten av prosjektperioden. Følgende rapporter og arbeidsmøter er gjennomført og representerer nå kunnskapsgrunnlaget for besøksstrategien:

- Reise- og næringslivskartlegging med 20 dybdeinterjuer på svensk og norsk side.
- Brukerundersøkelse i 2014 på svensk side og 2016 på norsk side.
- Kulturminnekartlegging i 2017 på svensk side og 2018 på norsk side.
- Sårbarhetsanalyser i 2017 på norsk side og oppdatert sårbarhetsanalyse i 2017 på svensk side.
- Budskap og verdiord for Fulufjellet i 2017.
- Referansegruppemøte i 2017 og 2018 med cirka 30 deltagere.
- Dialoggruppemøter, to i 2017 med 15–20 deltagere hver gang.
- Lokale møter i Särna og Ljørdalen i 2018.
- Fulufjellets forskningsseminar i 2016 (tema geologi), 2017 (tema fremtidens besøkende) og 2018 (tema naturturisme) med cirka 40-50 deltagere hver gang.
- Studiereise i 2018.

Formålet med besøksstrategien for Fulufjellets nasjonalparker er å ha en plan for hvordan nasjonalparkforvaltningen i det helhetlige Fulufjellet sammen skal møte de besøkende, slik at opplevelsen for disse i et grenseoverskridende svensk-norsk nasjonalparkområde blir størst mulig. Videre er målet å øke den lokale



verdiskapingen på begge sider av grensen, samtidig som forståelse for vernet økes og verneverdiene ivaretas.

Besøksstrategien bygger på de respektive nasjonalparkenes forvaltningsplaner og er samtidig et likestilt tillegg til forvaltningsplanen. Besøksstrategien er bygd opp slik at den skal kunne stå på egne bein. Ved rullering av forvaltningsplanene vil besøksstrategien bli vurdert innarbeidet som et vedlegg til forvaltningsplanene.

Vurdering

Under forrige styremøte i Nasjonalparkstyret for Fulufjellet 08.10.2018 ble det orientert om at besøksstrategien kunne godkjennes av styret i styremøte 05.12.2018. I ettertid har Miljødirektoratet tilbudt seg å ta en mer uformell gjennomgang av utkastet før den blir sendt til faglig godkjenning. Nasjonalparkforvalter sendte derfor den 29.10.2018 utkastet til Miljødirektoratet for innspill og tilbakemeldinger. Tilbakemeldinger fra Miljødirektoratet er pr. 28.11.2018 ikke mottatt. Nasjonalparkstyret må derfor vurdere om de skal vedta utkastet til en besøksstrategi slik den nå foreligger, eller avvente godkjenning til nasjonalparkstyret har mottatt Miljødirektoratet tilbakemeldinger. Et annet alternativ er å godkjenne utkastet slik det nå foreligger og gi nasjonalparkforvalter myndighet til å gjennomføre korrektur, omformuleringer av enkelte setninger og mindre endringer i strategien etter tilbakemeldingene fra Miljødirektoratet. Hvis det blir anbefalt større endringer som f.eks. endringer av mål og strategiske grep bør dette behandles av nasjonalparkstyret.

Strategien har vært gjenstand for jevnlig orientering og drøfting i nasjonalparkstyret og på diverse andre møter og seminarer, derfor legger vi opp til en kort gjennomgang av det mest sentrale i besøksstrategien i styremøtet.



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	24/18	05.12.2018

Bestillingsmøte og midler til tiltak for 2019

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret vedtar forslag til bestilling av tjenester fra Statens naturoppsyn, og søker Miljødirektoratet om følgende midler for 2019:

Tiltak i verneområdene	kr.
Planarbeid	kr.

Dokumenter til sak

- Brev fra Miljødirektoratet datert 24.10.2018. Rammer og opplegg for verneområdestyrer – Innmelding av behov for tiltaksmidler og bestilling av tjenester av SNO – 2019.
- Strategi for bruk av tiltaksmidler 2015-2020.
- Skjema for innspill om ønsket SNO-ressurs.
- Vedtatt tiltaksplan for Fulufjellet nasjonalpark 2015-2019.
- Utkast til tiltaksplan for besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker.

Vedlegg til sak

- Skjema for innspill om ønsket SNO-ressurs.
- Vedtatt tiltaksplan for Fulufjellet nasjonalpark 2015-2019.
- Utkast til tiltaksplan for besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret skal søke Miljødirektoratet om midler til tiltak i verneområdene og komme med innspill til prioriteringer og bestilling av personalressurser fra SNO-personell og deres tjenesteytere for 2019.

Miljødirektoratet har lagt opp til følgende strategi og prioriteringer når det gjelder tiltaksmidler:



Strategi for bruk av tiltaksmidler

Gjennomføring av konkrete, praktiske tiltak i verneområdene er en del av forvaltningen av verneområdene og skal sammen med praktisering av verneforskriften og annet arbeid bidra til å oppnå disse målsettingene. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde gir de ytre, formelle rammene for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres.

Det overordnede målet er at tiltaksmidlene skal brukes slik at naturtilstanden i verneområdene bedres.

Målet for tiltaksarbeidet i verneområdene er at andel truede verneområder skal reduseres til 20 % innen 2020.

Rapportering av gjennomførte tiltak, rapportering av bruk av midler og dokumentasjon av resultater blir sentralt for å vurdere om målet nås.

«Strategi for bruk av tiltaksmidler» viser til hvilke prioriteringer som vil bli fulgt ved fordeling av tiltaksmidler til skjøtsel og besøksforvaltning.

Innmelding av tiltak

- Ved innmelding om tiltaksmidler for nasjonalpark- og verneområdestyrer skal styret være avsender med eget unikt navn, ikke fylkesmannen.
- Budsjettposten 1420.31 er en statlig investeringspost og ikke en tilskuddspost. Innmeldingen skal utelukkende være for midler til tiltak i regi av styret som forvaltningsmyndighet, og ikke en liste over tiltak som kommuner, private aktører eller andre ønsker å utføre.
- Innmeldingen skal være forvaltningens liste over prioriterte tiltak som planlegges gjennomført i 2019, ikke en flerårig tiltaksliste inkludert tiltak som ikke skal gjennomføres i 2019.

Nasjonalparkstyret skal melde inn sine behov for forvaltnings- og skjøtselstiltak i verneområdene direkte til Miljødirektoratet, som tildeler ut fra en nasjonal prioritering. Nasjonalparkstyret skal selv disponere og prioritere bruken av de tildelte midlene, og bestemme hvem som skal gjennomføre tiltakene. Det er en forutsetning at SNO sine oppgaver og aktiviteter i verneområdene blir samordnet med tildelingen av midler til tiltak i verneområdene slik at det blir en effektiv bruk av de samlede ressursene til tiltak.

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for innmelding av behov for midler til tiltak i verneområdene. Frist er 10. januar 2019.



Besøksstrategi

Alle nasjonalparker skal ha levert en besøksstrategi innen 2020. Arbeidet med besøksforvaltning i de enkelte verneområdene må tilpasses behov og kompleksitet. Miljødirektoratet har laget en veileder for enkel besøksstrategi tilpasset verneområder med relativt lite besøk og få utfordringer knyttet til de besøkende.

Besøksstrategien regnes som en del av forvaltningsplanen og skal på lik linje med forvaltningsplan inn til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Den skal også ut på høring før endelig godkjenning. Det vil ikke bli tildelt midler til etablering av innfallsporter eller lignende tiltak uten en godkjent plan for besøksforvaltning.

Innspill til prioriteringer og bestillinger av personalressurser fra SNO-personell og deres tjenesteytere

Bestillingsmøtet mellom forvaltningsmyndigheten og SNO-L er en formalisert prosess for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt som SNO kan utføre. **Bestillingsmøte 1** avholdes i november/desember hvor rapport og erfaringer fra året som har gått gjennomgås. Både forvaltningsmyndighet og SNO bidrar med sine erfaringer og diskuterer utfordringer og behov for kommende år. Bestillingene sendes inn og etter at budsjettildelingen er gjennomført (februar/mars), gjennomføres **bestillingsmøte 2** hvor endelig prioritering av SNOs innsats avtales.

I forslag til statsbudsjett for 2019 står følgende under postbeskrivelsen av 1420.31 (utdrag):

"Behovet for, og prioriteringa av oppsynet i verneområda blir drøfta mellom forvaltningsstyresmakta i det enkelte verneområde og Statens naturoppsyn. Dei skal òg drøfte kva for tiltak i vedtekne forvaltnings- og skjøtelsesplaner forvaltningsstyresmakta ønskjer at Statens naturoppsyn skal gjennomføre på deira vegne. Det er ein føresetnad at Statens naturoppsyn sine oppgåver og aktivitetar i verneområda vert samordna med tildelinga av midler til tiltak i verneområda slik at det blir ein effektiv bruk av dei samla ressursane til tiltak i verneområda".

SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioriteringer og økonomi for gjennomføring og rapportering av tilsyns- og kontrolloppgaver (SNOs kjerneoppgaver). Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsyn- og kontrollvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, overvåking, vedlikehold, tiltak i verneområder (informasjons-, restaurerings-, skjøtelses- eller



Nasjonalparkstyret for Fulufjellet

SAKSFRAMLEGG

tilretteleggingstiltak) og lignende. Bestilling av slike tiltak (bestillingsoppgaver) fra SNO-lokalt drøftes på bestillingsmøtet.

For nasjonalparkstyret for Fulufjellet vil bestillingsmøtet bli gjennomført mellom nasjonalparkstyret og SNO lokalt v/Ole Vangen.

Vurdering

Det er naturlig at den vedtatte tiltaksplanen i forvaltningsplanen for Fulufjellet nasjonalpark samt tiltaksplanen i utkastet til besøksstrategi for Fulufjellets nasjonalparker danner utgangspunktet for dialogen mellom nasjonalparkstyret og SNO om mulige tiltak som nasjonalparkstyret gjennom ESS søker om midler til fra statsbudsjettets kap./post 1420.31. Nasjonalparkforvalter ser for seg at følgende tiltak er aktuelle å søke om midler til for 2019 (uprioritert rekkefølge):

Foreslåtte tiltak for 2019	Sum	Kommentarer
Detaljprosjekt innfallsporier som en videreføring av forprosjektet	100.000	
Prosjektering og etablering av bruer over Bergådalen og Nordre Bjønnåsbekken	80.000	
Utarbeide tekst, bilder og kart til informasjonsplakater i samsvar med forprosjektet og Designmanualen for Norges nasjonalparker	100.000	
Produksjon og oppsetting av infoplakater	250.000	
Kartbrosjyre for Fulufjellet NP (ink. svenske Fulufjellet)		M.dir. utarbeider dette.
Natursti ved Bråtafallet	60.000	
Kanaliserings/restaurering av sti til Brynflået	?	

Vedlagt ligger et utkast til skjema for 2019 med hensyn bestillinger av tjenester fra SNO for 2019. Forslaget danner utgangspunktet for drøftingen mellom nasjonalparkstyret og SNO på møtet.



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	25/18	05.12.2018

Budsjett for drift, plan- og strategiarbeid 2019

Forvalters innstilling

Budsjett for drift, plan- og strategiarbeid i 2019 legges frem for diskusjon og godkjenning i styret:

Fulufjellet nasjonalpark drift, plan- og strategiarbeid 2019

Post	Formål	Bevilget 2018	Disponert	Balanse	Budsjett 2019
1420.21	Møter styret/rådgivende utvalg	150.000	100.000	50.000	150.000
1420.21	Plan- og strategiarbeid	250.000	250.000	0	60.000

Dokumenter

- Miljødirektoratets brev av 24. oktober 2018.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har i brev av 24. oktober 2018 informert nasjonalpark- og verneområdestyrer om at det skal søkes om midler til drift av styret og til arbeid med forvaltnings- og skjøtselsplaner og besøksstrategier. Det heter blant annet i dette brevet:

«Det kan søkes om midler til drift av nasjonalpark- og verneområdestyrene, og midler til arbeid med forvaltningsplaner og skjøtselsplaner. Ved søknad om midler til drift av nasjonalpark- og verneområdestyrene må det settes opp et budsjett som viser forventede utgifter til reise- og møtegodtgjøring for medlemmer av styrene, samt evt. reiseutgifter for medlemmer av rådgivende utvalg.»

Ved søknad om midler til dekking av utgifter i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplaner, besøksstrategier og skjøtselsplaner, kan det søkes om midler til utgifter som nødvendige kartlegginger og medvirkningsprosesser (møter)».



Vårt budsjett skal sendes over til Fylkesmannen, som igjen skal sende alle budsjetter for alle verneområder i fylket samlet over til Miljødirektoratet innen 10. januar 2019.

Vurdering

Styret hadde et mindreforbruk på ca. kr 50.000,- på post 1420.21-Drift av styret i 2018. Forvalter foreslår likevel at styret søker om kr. 150.000,- til drift i 2019. Bakgrunnen for dette er at det neste år legges opp til å gjennomføre et møte med faglig rådgivende utvalg samt å arrangere Fulufjellsseminaret. De siste årene har mye av disse utgiftene blitt finansiert gjennom interregprosjektet, noe som ikke blir tilfellet i 2019 pga. prosjektslutt i desember 2018.

Forslaget til forvaltningsplan for Fulufjellet nasjonalpark ble endelig godkjent av Miljødirektoratet 18. mai 2017, men planen er ikke blitt endret etter de siste kommentarer og innspill fra Miljødirektoratet. Dette bør prioriteres i 2019. Vedrørende forvaltningsplanen ventes det å være kostnader til kjøp av bilder og produksjon av kart, hjelp med layout, trykking og utsendelse.

Arbeidet med en besøksstrategi for Fulufjellet ble startet opp i 2016 i samarbeid med Länsstyrelsen Dalarna. Det foreligger nå et utkast til en besøksstrategi som må faglig godkjennes, høres, bearbeides og endelig godkjennes av Miljødirektoratet. Når planen blir endelig godkjent ventes det å være kostnader til kjøp av bilder og produksjon av kart, hjelp med layout, trykking og utsendelse.

Forvalter vurderer at det må settes av kr. 60.000,- til planarbeid for 2019.



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	26/18	05.12.2018

Nasjonalparkstyret for Fulufjellet - Møteplan for 2019

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret vedtar følgende møteplan for 2019:

Dato	Type møte	Hovedtema
Januar/februar	Faglig rådgivende utvalg	- Tiltak
Mars	Styremøte i NP-styret	- Bestillingsmøte 2 m/SNO - Tiltak
Juni	Styremøte i NP-styret kombinert med studietur	- Dispensasjoner - Tiltak - Eventuell befarings
September	Styremøte i NP-styret	- Dispensasjoner - Eventuell befarings
November/desember	Styremøte i NP-styret	- Bestillingsmøte 1 m/SNO - Dispensasjoner

Saksopplysninger og vurdering

I henhold til styrevedtektene skal styret avholde minst 4 møter årlig, og ellers som leder bestemmer det. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

I 2018 er det avholdt 6 styremøter (inkludert bestillingsmøtet og elektroniske møter). Styret har også deltatt på en studietur til Gutulia NP og Fulufjällets nationalpark med Sølen verneområdestyret. Styret har deltatt på årets Fulufjellskonferanse i november. Videre har styreleder deltatt på noen ekstra aktiviteter i forbindelse med besøk fra nasjonalparkforvaltningen i Tyskland og med Ljørdalen grendeutvalg.

Nasjonalparkstyret må møtes jevnlig for å kunne behandle saker og vurdere tiltak. Møteplanen for 2019 tar utgangspunkt i 5 styremøter og én studietur. Møteplanen er



**Nasjonalparkstyret
for Fulufjellet**

SAKSFRAMLEGG

foreslått på bakgrunn av erfaringer fra tidligere år. I tillegg kan det bli aktuelt med telefonmøter/elektroniske møter ved hastesaker.

De omtrentlige møtedatoene er tilpasset de saker og aktiviteter som styret erfaringsmessig må behandle til de ulike tidene av året. Eksakte møtedatoer må settes av nasjonalparkstyret.

Det bør også avholdes et møte med faglig rådgivende i løpet av 2018.